

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ ॥ अथ वाग्दानविधिः ॥ ॐ ॥ शन्त्रोदेवीत्या
 दिनामकर्मपात्रं कृत्वा ॥ सैकल्पं कुर्यात् ॥ ॐ ॥ प्रतिज्ञासकल्पः ॥
 अथैह अमुकगोत्रोऽमुकप्रवरोऽमुकशर्तारुः समः परमेश्वरनारायण
 प्रीतिपूर्वकं श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तफलावाप्तये दीपकलशगणेश
 पूजनपूर्वकं अमुकगोत्राया अमुकप्रवराया अमुकनाम्नीक-या
 याः करिष्यमाणविवाहादुभूतवाग्दानकर्तारुं करिष्ये ॥ इति सं
 कल्पः ॥ गंधादिभिः गणपत्यादीन् संपूज्य शुभस्थाने वरं प्रादुर्मुख
 मुपवेश्य स्वयंचतुष्टायाः प्रत्यङ्मुख उपविश्य तंगन्धादिभिः
 संपूज्य हरिद्रारवणपञ्चदहठपुंगीफलानि चन्दनाक्षतलेकता-

निचरही न्या-अमुकगोत्राय अमुकप्रवराय अमुकशर्मणो वरा
य अमुकगोत्राय अमुकप्रवराय अमुकशर्मणो वरा
ज्योतिविदारिष्टमुहुर्तेदास्ये-संप्रतिवाचासंप्रदेद ॥ अव्यंगे प
तितेनीवेदशदोषविवर्जिते ॥ इमां कन्यां प्रदास्यामि देवाग्नि
दिजसन्निधौ ॥ इति वरहस्ते दद्यात् ॥ तदनन्तरं संजलिं बद्ध्वा
पठेत् ॥ ॐ वाचा दत्ता मया कन्यापुत्रार्थं स्वीकृता त्वया ॥
कन्यावलोकनविधौ निश्चितस्त्वं सुरवी भव ॥ ततो वरोपि प
ठेत् ॥ ॐ वाचा दत्ता त्वया कन्यापुत्रार्थं स्वीकृता मया ॥ वरा
वलोकनविधौ निश्चितस्त्वं सुरवी भव ॥ इति वाग्दानविधिः

समाप्तः ॥ धूल्यर्घ ॥ श्री गणेशाय नमः ॥ ॐ ॥ अथ विवाह वरणा
॥ प्रतिज्ञा सकल्पः ॥ अमुक गोत्र अमुक प्रवर अमुक शर्मा हंसम
अमुक गोत्रोत्पन्नायाः अमुक प्रवरोत्पन्नायाः अमुक नाम्नीक
न्यायाः करिष्यमाण विवाहकर्मणि दीपकलशगणेश पूजन
पूर्वकतद्वा रागतस्यामुक गोत्रस्यामुक प्रवरस्यामुक शर्मणो व
रस्य यथा लिखितोपचारेः पूजनमहं करिष्ये ॥ गणेशादिंश्च स
न्पूज्य ॥ ततः पीठोपरि पीतवस्त्रमासाद्य तस्योपरिवरमाणस्य
प्राङ्मुखं ब्रूयामि मुखी भूयत योर्मध्ये ब्रूय प्रसार्य कन्यापि
तां जलिवद्धा स्वयं वा आचार्य रताग्रं चान्येठत् ॥ ॐ नमः श्री

पतिर्नाथ उमापतिर्नमो नमः ॥ गजवक्त्रं नमस्तुभ्यं नाराति त्वानमा
म्यहम् ॥ ॐ स्वस्ति न वप्रहाः स्वस्ति स्वस्ति नारायणः सदा ॥
स्वस्ति सुरेश्वर श्वेदेवो भूमिवायुः स्वस्तये ॥ ॐ स्वस्ति वैश्वा
नरः स्वस्ति विश्वेदेवा श्व स्वस्तये ॥ स्वस्ति रुद्रः पिता स्वस्ति स्व
स्ति कर्ता मरेश्वर ॥ ॐ स्वस्ति वीर्युधनं स्वस्ति स्वस्ति दाता नृ
पः स्वयम् ॥ स्वस्ति श्रीगंगापति श्वेद स्वस्ति श्रीतीर्थवप्रिया
॥ ॐ प्रयतपाणिः शरणं प्रपद्ये स्वस्ति सर्वोदेव्य भयनो वृद्धि ॥
अथ वरवृत्तानि श्रीय प्रयोगे सुरवायक हृद्यां धर्मार्थका
ममोक्षरतो देवाय दातव्यम् ॥ अविश्वसंता न चीरजिवि

नंसुरवायवेघानंसुतवरस्वंकामान्यस्तुवरःप्रियसावित्रींगु
रासंपुक्तांदोषरहितांबहुकुलनिर्मलसंपुक्तांतुष्यन्तिदेवता
मातृगणोबरोभिषिक्तेदीर्घमायुःस्वस्तिव्रताद्रूहि॥आवाह
याम्यहंदेवंसुन्दरंकामरूपिणाम्॥समपापविनाशायप्रजाप
तेतिचकमात्॥ॐ॥प्रजापतेनन्वेदताम्यन्मोविश्वारूपाणि
प्ररितावभूव॥यत्कामास्तेजुहूमस्तन्मोऽस्तुवय ७स्यामप
तयोरयीणाम्॥हिमालयेनयत्पूर्ववृत्तंचइश्वरंयथा॥तद्व
द्रवतुमेदेवरुद्रमाबाह्याम्यहम्॥ॐ॥नमस्तेरुद्रमन्यवऽऽतो
तऽइषवेनमः॥बाहुभ्यामुत्ततेनमः॥त्वंचप्रह्लात्वंचविष्णुत्वं

चेदेवोमहेश्वरः॥ आगच्छदिव्यमूर्तिं त्वंसर्वपापहरोभव॥ ॐ
असंख्यातामहस्यागिजेरुद्राऽअधिभूम्याम्॥ तेषां सह
स्वयोजनेन वधञ्जानितन्मसि॥ धर्मदं मोक्षदं चैव सर्वकारि
वृत्तिनाशनम्॥ नाशयणस्वरूपस्त्वं वदनं दश्यामि ते॥
ॐ अथ वरं वृणीते वलवर्द्धवेदैवारुतस्य ग्रहस्य होमं प्रेष
मंति ते तस्मादेन वरं सप्तर्षय निक्षिप्येण इमं ग्रहं जुह
वदिति तस्माद्वरं वृणीते॥ अथ वरं वृणीते यजति हवैकं
च सुयुवारणो वरं वृणीते सोमैः सर्वैः समृद्ध्यंते तस्माद्वरं
वृणीते॥ अथ वा शय्याऽपानहा उपमुचंते गोहवैदेवाद्य

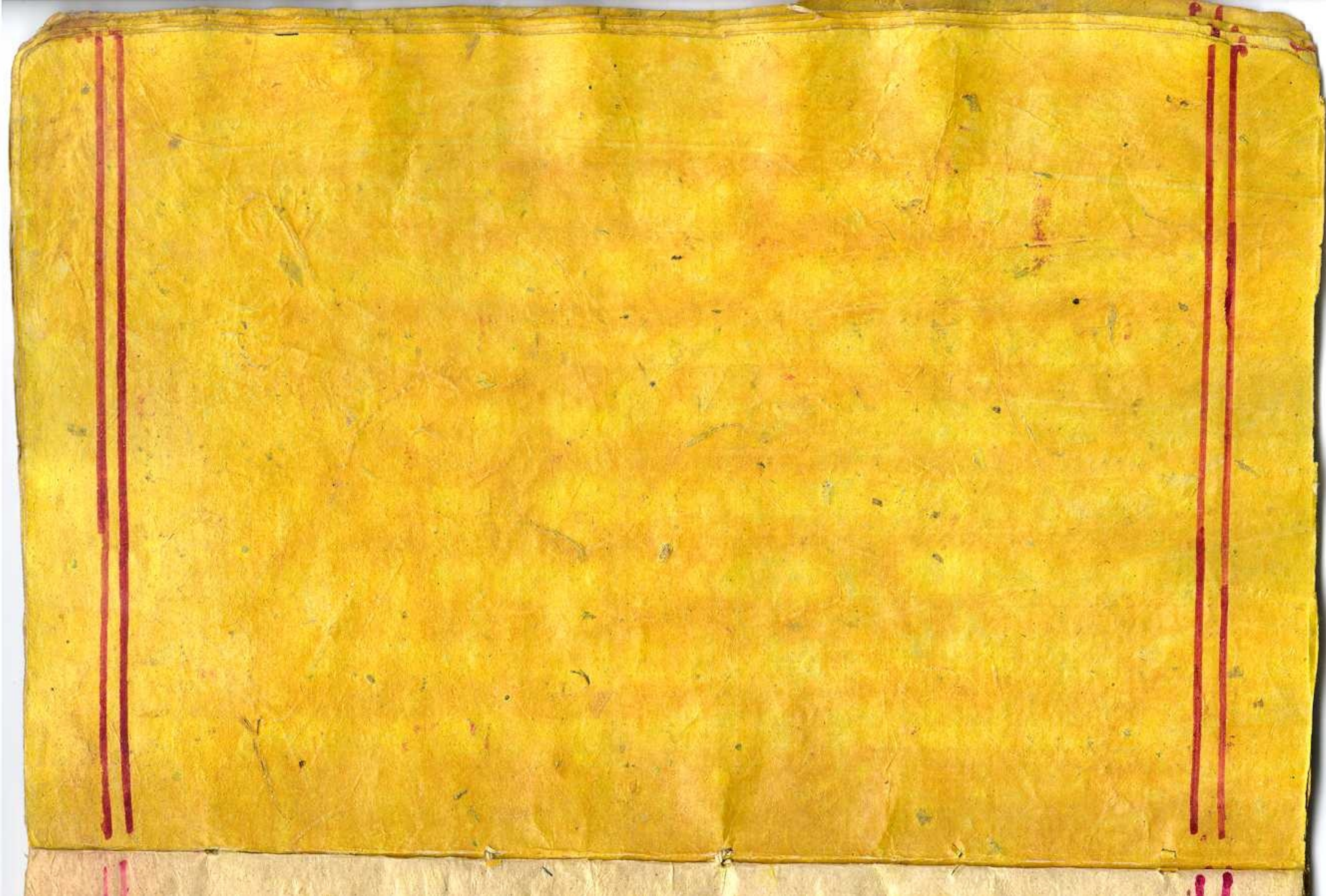
तकुं भं प्रवे शयां च कु सत नो वराहः तस्मा द्वा रा ह्या उ पा न हा उ
प मुं च ते स भा जगा मो गौ तमा यत्र प्र वा हा रा स्य जै व ले रा सत
स्मा आ स न मा हा र्यो द क मा हा र यां च का रा था हा स्मा अ र्ध च
का र स हो वा च व रं भ व ते गौ त मा य द म श ति स हो वा च प्र ति
जा तो मऽ र स व रं यो तु कु मा र स्या ते वा च स भा व था स्तां मे वृ
ही ति ॥ स हो वा च वि श्रा य ते ह स्ति हि रा प स्य पा त्रं गो अ श्वा
नां दा सी नां प्र वा रा गां पारि धा ना नां मा नो भ वा न् म हो रा रा स्था
भ्य व दा न्यो भू दि ति स वै गौ त म ती र्थे ने क्षा सा इ न्यु पे स्य हे भ
व त्त मि ति वा चा ह स स्मै व पू र्वे उप य ति स हो पा प न की र्ती तु वा च

॥ अथ वरुणाय धर्मपतेये वरुणाय वसुधैव कुटुम्बकम् ॥
वरुण मेवं धर्मपतिं धर्मस्य पत्नी करोमि परमतां वै सजोरत्योहि
परमतां गच्छति तर्हि हि धर्म उपयंति तस्माद्वागत्या उपानह उ
य मुंचते ॐ असौ यस्ताम्रोऽअरुणाऽउत वन्धुः सुसंगलाः ॥ जेचै
नर्दिरुद्राऽअभितो दिक्षु स्थिताः सहस्रशो वै वा ७ हेड ईमहे ॥
आवाहयाम्यहं देव सुदरं कामरूपिणाम् ॥ समपापविनामोस्तु
प्रजापतेन पूजयेत् ॥ ॐ प्रजापतेन च देता न्यन्यो विश्वा रु
पाणि परिता वभूव ॥ यत्कामास्तं जुहुमस्त न्यो अस्तु वयं
स्यामपतयोरपीरणा ॥ त्वं च प्रस्थास्त्वं च विष्णुस्त्वं च देवो म

हे श्वरः ॥ आगच्छ दिव्यमूर्तित्वं सर्वपापहरो भव ॥ इति मंत्रं
त्वष्टिं च वस्त्रमुत्तार्य ॥ ॐ साधु भवानास्तामर्चयिष्यामो भवत
मितियजमानो भूयात् ॥ ॐ अर्चयेति वोरगोक्ते ॥ ॐ यानिका
निचपापानि ब्रह्महत्यादिकानि च ॥ तानि सर्वाणि नश्यन्तु प्र
दक्षिणा पदे पदे ॥ इति मंत्रेण त्रिवारं जले नवरं प्रदक्षिणी ह्यन्त्य
॥ तदग्रेऽजले वध्वा प्रार्थयेत्तनेन मंत्रेण ॥ ॐ आगतोसि वरश्रे
ष्ठ सर्वकामार्थसिद्धये ॥ प्रतिग्रहसमर्थोसि अर्थमेप्रतिगृह्यतां
॥ सर्वलक्षणसंपन्नं गुणवयविभूषितं म ॥ प्रजापतिस्वरूपस्त्व
मर्थमेप्रतिगृह्यताम् ॥ प्रतिगृह्णामीति वोरगोक्ते ॥ वरहस्तोप

रिविष्टरं स्थापयित्वा ततः गंधमक्षतविविक्तुसुमसुरां गंधजातिचं-
पक आम्रभश्वस्थपंचरत्नपंचपद्मवंगंगोटकयवकपूरपुं-
गीफलतामूलदुर्वाशर्षपलाजाद्रव्यनारिकेलअन्यमंड-
लवस्तूनि च वरांजलो संस्थाप्य ततो दधिमधुघृतपुष्पाक्ष-
तगंगोटकादिसहितं शोणं गृहीत्वा वरस्याष्टांगे खर्द्यदद्या-
त् ॥ नाभौ रज्जुं हृदि स्केधे तथा सिरसि पादयोः जानुनोरुदरे चैव
खट्वा ऋर्धमश्च्यते अनेनार्घ्यदद्यात् ॐ साधुभवानास्मान्नि-
तिकन्यापिताश्रूयात् ॥ ॐ साधुश्शतिवरेणात्ते गंधपुष्पाक्षत-
यज्ञोपवीतमालालंकारादिभिः वरं पूजयेत् ॥ पूजनानन्तरं

माशी घं पठित्वा मिषि च्यामि वाय च ॥ प्रशादग्रहणम् ॥ वर
स्य दक्षा गुहं गृहि त्वा ३ तौ सं चो पठित्वा पीठादुत्तारयेत् ॥ बापू
र्व ॥ दूरदेशागतो भद्रशान्तिकाप्रियदर्शन ॥ कालक्षेपो न कर्त
व्यालगेन वेला प्रवर्तते ॥ वंशोद्भवकुले जातां योषितं वर्ष चाष्टम
॥ तुभ्यं वरप्रदानेन प्रीयतां पुरुषोत्तमः ॥ दक्षिणासङ्कल्प ॥ गोत्र
प्रववरशर्माहं मम अमुक गोत्रोत्पन्नाया अमुक नाम्नी कन्या
याः करिष्यमाणविवाहाङ्गमूतवराचनकर्मिणः प्रतिष्ठासाद
तामिच्छ्यर्थः इमां दक्षिणां मिन्यादि ॥ ततः स्वाचाराद्वरं शिविका
मारेण्यगृहान्तरं नयेत् ॥ इति वरणी समाप्ता ॥ ॐ ॥ शुभम् ॥ ॐ ॥

श्रीगणेशायनमः॥ॐ॥ अथ स्वयंवरपद्धतिः॥ॐ॥ प्रायश्चित्तगोदा-
नमः॥ अहं सप्त विवाहाद्भूत स्वयंवरकर्मणि दीपकलसगणेश पू-
जनान्तरं सचीन्द्राण्योः पूजनपूर्वकतदीयप्रार्थनाकर्मणोऽधिकार-
तासिद्धयश्मांगानित्यादि॥ प्रार्थनादानप्रतिष्ठा च॥ वरणासङ्कल्पः॥
पुण्याहवाचनम्॥ प्रार्थना॥ देवेन्द्राणि नमस्तुभ्यं देवेन्द्रप्रियभामिनि
॥ विवाहभाग्यमांशोऽप्युचलाभं चेदहिमे॥१॥ ध्वान्यं देहि धनं देहि
पशूदेहिन्द्रभामिनी॥ यशो देहि सुरवंदेहि सर्वकार्यकरी भव॥२॥
वरमालादानं तत्र संव॥ दक्षिणासङ्कल्पः॥ प्रशादग्रहणम्॥ पूर्वामिमु-
खं वरं पश्चिमाभिमुखी वधूमात्यादिभिर्वरयेत्॥ॐ॥ अथ वर्या-

द्विःतपद्धतिः॥ प्रायश्चित्तगोदानम्॥ अहं सम दीपकलशगणेश
पूजनपूर्वकसचीन्द्राण्योः प्रार्थनायाः करिष्यमाणविवाहाद्भू
तहस्तकरणाकवस्त्राधिकरणाक अङ्गीत कर्मणाधि कारता
सिद्धये इमां गामित्यादि॥ प्रार्थना॥ दानप्रतिष्ठाच॥ वरणा स
द्भूत्य॥ पुरापाहवाचनम्॥ प्रार्थना देवेन्द्राणीति॥ वस्त्राद्विःत
कर्म॥ दक्षिणा सद्भूत्य॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९
अथ पूर्वाद् पद्धतिः॥ प्रायश्चित्तगोदानम्॥ वरणा सद्भूत्यः॥ अहं
सम विवाहाद्भूतग्रहशान्तिकरुवनकर्मणि दीपकलशगणेश
पूजनग्रहादिपूजनपूर्वकप्रतिदेवतानां मुखे साज्यभागात्त-आ

हवनीयद्रव्ययुतहवनकर्मकर्तुं तदङ्गः भूतगणेशादिपञ्चायत
नदेवताकृततत्सोऽप्याठादिकर्मकर्तुं तथा यथा संख्या कावृत्ति
शुक्लयजुर्वेदसंहितापाठकर्मकर्तुं च एभिश्च न पुण्याक्षतादि
भिर्नाना नामगोत्रास्मरणा वृत्तौ ॥ पुराणाहवाचनम् ॥ पूर्णापात्र
दानम् मेधा ॥ यज्ञात्तगोदानम् ॥ घृतहोत्रा ॥ दक्षिणा सङ्कल्प ॥
प्रायश्चित्तगोदानम् ॥ अहं मम दीपकलशगणेशपूजनपूर्वक
विवाहाङ्गः भूतग्रन्थिमोचनादिकर्मणोधिकारतासिद्धयश्
मागामित्यादि ॥ वरणा सङ्कल्प ॥ पुराणाहवाचनम् ॥ गणेशप्रा
र्थना ॥ तत्कर्म ॥ दक्षिणा सङ्कल्प ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ ॥ अथ मातृका पूजा विधानम् ॥ ॐ ॥
कर्ता आसने स्थित्वा आचम्य शनो देवीत्यादिनामकर्म पात्रं
कृत्वा अपवित्रः पवित्रो वेत्यादिनात्मानं पूजोपकरणं चाम्यु-
क्षेत् प्रायश्चित्तगोदानम् अघोरं असुकगोत्रो मुकशमाहं
ममः करिष्यमाणा मुककर्मणो निर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थम् दीपा
घर्चनपूर्वकं मातृका पूजनकर्मणो नान्दी श्राद्धकर्मणाश्च सं-
कल्याधिकारतामिदमेतत्प्राकर्तव्यं यथोक्तनियमाकर-
णजन्यसकलदोषनिवृत्तिपूर्वकं कृताचरणवद्यथोक्तफ-
लावाप्तेये सद्यः स्वदेह शुद्ध्यर्थं इमां गोरुद्रदेवत्यां तत्प्रत्याम्नावी

रजतरवरांड च द्रुदेवतं यथानामगोत्रायेत्यादि. प्रार्थना. कपिले
सर्वदेवानामित्यादि. दानप्रतिष्ठा. अद्यकृतैतदित्यादि ॥ वर
रावाक्यं ॥ अघेह. अमुकगोत्रो मुकशर्माहं समः करिष्यमाण
मुककर्मणो निविष्टपरिसमाप्तमर्थं दीपकलशगणेशपूजन
पूर्वकं अदित्यादिसप्तदशगोत्रमातृकाया गौर्यादिदशतोर
णमातृकायाः नन्दादिशप्तद्वारमातृकायाः गौर्यादिषोडश
मातृकायाः ब्रह्मादिसप्तमातृकायाः पूजनं नान्दीश्राद्धं चक्रा
त्मराधारहं करिष्ये ततः कर्म कर्तुं समिधश्च न पुष्पाक्षतपुं

गी फलादिभिर्नाना नामगोत्रा नाना नामशर्मणो ब्राह्मणा
नयुष्या न हं वृणो ॥ ततः पुराणारुवाच नम् ॥ अथैह असुक्कगो
त्रस्यासुक्कशर्मणो समासुक्ककर्मणि गृहे भो ब्राह्मणाः पुराण
हं भवन्तो ब्रुवन्तु ॐ पुराणारुहं पुनन्तु मा अघशान्तिं भवन्तो
ब्रुवन्तु ॐ शान्ति इ ध्योः शान्तिः अघस्वस्ति भवन्तो ब्रुवन्तु ॐ
स्वस्ति इ स्वस्ति न इन्द्रः अघ कृद्धिं भवन्तो ब्रुवन्तु ॐ कृध्य
ताम् इ सवस्य कृद्धिः अघ कल्याणं भवन्तो ब्रुवन्तु ॐ कल्या
णम् इ यथे मा वाचंम् अघ श्रिय भवन्तो ब्रुवन्तु ॐ श्री इ म
नसः कामम् ॥ पुराणारुवाच नम् ॥ ततो नमोऽस्त्वनन्तायेति दीपं

संपुज्य. कलशस्थापनम्. भूरसि. धान्यमसि. आजि घ्रकल
शम्. वरुणास्योत्तम्. याः फलिनी. याः ओषधीः. ओषधयः
सम्. हिरण्यगर्भः. गन्धद्वारम्. काराजत्. रअश्वत्थेव. वृह-
स्पते. तत्त्वायामीति वरुणमावाह्यपूजयेत्. ॥ सर्वसन्तुष्टाः इ-
ति तीर्थान्यावाह्यपूजयेत्. कलशस्य मुखे विष्णुरिति पठेत्
तत्स्थानानि स्पृशेत्. ततः कलशोपरि गरुडपत्न्यादिव नमस्क-
र्य तं देवताः सम्युज्य देवदत्तं च न्यादिना प्रार्थयेत्. ततो गरुड-
शपूजनम्. गरुडानां च न्यादिना वाह्यषोऽशोपचारैः सम्यु-
ज्य. वक्रतुण्डेति प्रार्थयेत्. ततः पीठोपरि सुवर्णप्रतिमायां गोमय

पिण्डक्षतपुंजे वा सातः पूजयेत् तद्यथा ॐ अदीतिरसि १ ॐ
देवमातासि २ ॐ स्वाहासि ३ ॐ सिद्धिरसि ४ सरस्वत्यसि ५
ॐ कीर्तिरसि ६ ॐ लक्ष्म्यसि ७ ॐ धृतिरसि ८ ॐ मेधासि
९ ॐ पुष्टिरसि १० ॐ श्रद्धासि ११ ॐ क्रियासि १२ ॐ स
तिरसि १३ ॐ बुद्धिरसि १४ ॐ लज्जासि १५ ॐ वपुरसि १६
शान्तिरसि १७ ॐ भुर्भुवः स्वः अदीतिरिहागच्छे हतिष्ठे न्मावा
वाह्य इत्यादिना प्रत्येकं षोडशोपचारैः सम्पूज्यः पुनः ॐ गो
र्यसि १ ॐ धनदासि २ ॐ नन्दासि ३ ॐ विमलासि ४ मङ्गला
सि ५ ॐ वलासि ६ ॐ गङ्गासि ७ ॐ यमुनासि ८ ॐ धान्य
सि ९ ॐ विद्यासि १० ॐ भुर्भुवः स्वः गौरीहागच्छे हतिष्ठे न्मा

वाह्यः इत्यादिना प्रत्येकं षोडशोपचारेः सम्पूज्यः पुनः ॐ न
न्दासि १ ॐ नन्दी-असि २ ॐ वासिष्ठासि ३ ॐ वसुदेवासि ४
ॐ भार्गव्यसि ५ ॐ जयासि ६ ॐ विजयासि ७ ॐ मुर्मुवः
स्वः नन्दा इहागच्छे हतिष्ठेत्या वाह्यः इत्यादिना प्रत्येकं षोड
शोपचारेः पूजयेत् पुनः ॐ गौर्यसि १ ॐ पद्मासि २ ॐ सच्य
सि ३ ॐ मेधासि ४ ॐ सावि-असि ५ ॐ विजयासि ६ ॐ जपा
सि ७ ॐ देवसेनासि ८ ॐ स्वधासि ९ ॐ स्वाहासि १० ॐ मा
तरोसि ११ ॐ लोकमातरोसि १२ ॐ धृतिरसि १३ ॐ पुष्टि
रसि १४ ॐ तुष्टिरसि १५ ॐ आत्मनः कुलदेवतासि १६

ॐ मूर्धुवः स्वः गौरी राग चै हति छे त्पा वा ह्य इत्यादिना प्रत्ये कं वो
डशोपचारैः पूजयेत् न तो भित्तौ ॐ ब्राह्मसि १ ॐ ताहे श्वर्यसि २
ॐ कोमार्यसि ३ ॐ वैद्यव्यसि ४ ॐ वाणस्यसि ५ ॐ इन्द्रा
रायसि ६ ॐ चामुण्डासि ७ ॐ मूर्धुवः स्वः प्राप्ती राग चै ह
ति छे त्पा वा ह्य इत्यादिना प्रत्ये कं वो डशोपचारैः पूजयेत् धू
पदीपौ च कारयेत् ॥ वरेचरण छाय न तो यजमानः शिरसि शकुना
दिकं धृत्वा वसुधारां कुर्यात् ॥ वसोः पवित्र मसि शत धारं व
सोः पवि मसि सहस्र धारम् ॥ देवस्त्वा सविता पुनातु वसोः पवि
त्रेण शत धारेण सुप्वा काम धुक्षः ॥ ता ७ सवितुर्वरेण पस्य ९

चित्रा माहं वृणोषु मतिं विश्वजन्मा स्. या मस्य करावोऽ अदुहस्र
पीना ७ सहस्र धारां पयसा महींगा स् ॥ करावो हे ना न्दद शीखा
हास्मे सहस्र धाराः सर्वा न्का मा न्दु दुहे तथै वै त घ ज मा ना य स
हस्र धाराः सर्वा न्का मा न्दु दुहे. धौः शान्तिरिति च पठेत् ॥ प्रण
म्य विशजयेदिति ॥ ॥ अथाभ्युदयिक विधानम् ॥ कर्त्ता दी
पं प्रज्वाल्य आचम्य. ॐ यै देवा देव हेऽ न न्दे वा स श्व ह्म मा वय
म् ॥ अग्नि मा तस्मा दे न सो वि श्वा न्मु च्च त्व णि ह सः ॥ १ ॥ यदि जा
ग्र घटि स्वप्न मे ना ७ ति च ह्म मा वयम् ॥ सूर्या मा तस्मा दे न सो वि
श्वा न्मु च्च त्व णि ह सः ॥ २ ॥ यदि दिवा यदि नक्त मे ना ७ ति च ह्म

मावयम् ॥ वायुमातस्मादेनसोविश्वान्मुञ्चन्वर्हस ॥ ३ ॥ य
देवेत्यादिनामकर्मपात्रं निर्माय कुशत्रयसहितं कर्म पात्रोद
कमादायः अपवित्रः पवित्रो वेत्यादिना आद्रदेशं द्रव्यापात्मा
नंचसिंचेत् तत्कुशादिकतादाय अद्यामुक्कगोत्राणां सस्म
न्मातृपितामहिप्रपितामहीनाममुक्कामुक्कदेवीनां नान्दी
मुखीनां तथा अमुक्कगोत्राणां सस्मसितृपितामहप्रपिता
महानां समुक्कामुक्कामुक्कशर्मणां नान्दीमुखानां तथा अ
मुक्कगोत्राणां सस्मन्मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहा
नाममुक्कामुक्कामुक्कशर्मणां नान्दीमुखानां वसुसत्यसं

नकविश्वेदेवपूर्वकाराणाममुककर्माङ्कतयानान्दीश्रा-
द्धमेभिर्द्रव्यैरहंकारिष्ये. ततोदेवताभ्यश्चिन्तिविषेठत् ॥ ततोदि-
ग्वंधनाम् ॥ कुशयवानादाय. अग्निस्वात्ताः पितृगणाः प्राची-
रक्षन्तुमेदिशम्. अपहृताऽअसुरारक्षा ७ सिवेदिषटः तथाः
वर्हिषटपातुयाम्यायेपितरस्थिताः अपह० रक्षोभूतपि-
शाचेभ्यस्तथैवासुरदोषतः सर्वतश्चाधिपस्तेषां यमौ-
रक्षां करोतुमे. इति मंत्रेणायवां विकीर्य. कद्या धारयेत्. आश-
नम्. अद्याभ्युदयिकश्राद्ध. अमुकगोत्राणामस्मन्मातृपिताम-
हिप्रपितामहिनाममुकामुकामुकदेवीनां नान्दीमुखीनां आ-

ॐ संवन्धिनां विश्वेषां देवानां वसुसत्यमजका नासिदमासनं वो-
नमः एवं पित्रादिभ्यो माता महादिविभ्यश्च दद्यात् ॥ इति विश्वे
देवोः पितृवात्मनोभ्य आसन अघाभ्युदयिक श्रोद्ध सस्मन्मा
तृपितामहि प्रपितामहीनाममुकामुका मुकदेवीनां व० रु०
आ० स्वरूपाणां नान्दीमुखानासिदमासनं वोनमः एवं पित्रा-
दिविभ्यो माता महादिविभ्यश्च दद्यात् ॥ ततो विश्वे देवा पूजन
म् कुशमादाय अघाभ्युदयिक श्रोद्ध अमुकगोत्राणां सस्म-
न्मातृपितामहि प्रपितामहीनाममुकामुका मुकदेवीनां ना-
न्दीमुखीनां तथा अमुकगोत्राणां सस्मन्पितृपितामह प्र

पिता महाना ममुका मुका मुक शर्मणां नान्दी मुखानां तथाः
अमुक गोत्राणा मस्मन्माता मह प्रमाता मह वृद्ध प्रमाता मह
नाम मुका मुका मुक शर्मणां नान्दी मुखीनां आदिसं वन्धिनो
वसुसन्त्यसंज्ञका विश्वेदेवास्तान्मर्चनविधौ गन्धपुष्पाक्ष
तधूपदीपताम्बूलयज्ञोपवितवरञ्जाणि वोनमः नत पितृणां
पूजनम् कुशादीन्यादाय अद्याभ्युदयिक आदौ अमुक गो
त्रास्मन्मातृपिता महिप्रपितामह्यः अमुका मुका मुक देव्यो
वसुरुद्रादिन्यस्वरूपाः नान्दी मुख्यः तथा अमुक गोत्रास्म
न्मातृपिता मह प्रपितामहा अमुका मुका मुक शर्मणां व

सुरुद्रादित्यस्वरूपानां दीपुः। एतान् अर्चनविधौ गंधपुष्पा
क्षतधूपताम्रूलयज्ञोपवितवस्त्राणि वोनमः॥ अथ मूर्त्वासी-
कुशमादाय इदमा मन्त्रं सजलं सोपस्करमेतद्भूस्वामिपितृ
भ्यो नमः॥ अथान्नसंकल्पः यवजलयुतमन्नमुपनीय मधु
नाभिघार्य कुरुहस्ताभ्यामन्नपात्रमालभ्य पृथिवितेपा
त्रं इदं विष्णुः इदमन्नं इमाऽ आप इदमाज्यं इदं हविः॥ एता-
न्युपकाराणानि यवोसीति यवान्विकीर्यः ॐ यावोसि यव-
यास्मद्वेद्यौ यवयारति दिवेत्वा त्रिरिक्षायत्वा॥ पृथिव्यै च
सुन्धन्तां लोकाः पितृषदनाः पितृषदनामसिः अघेह मुक

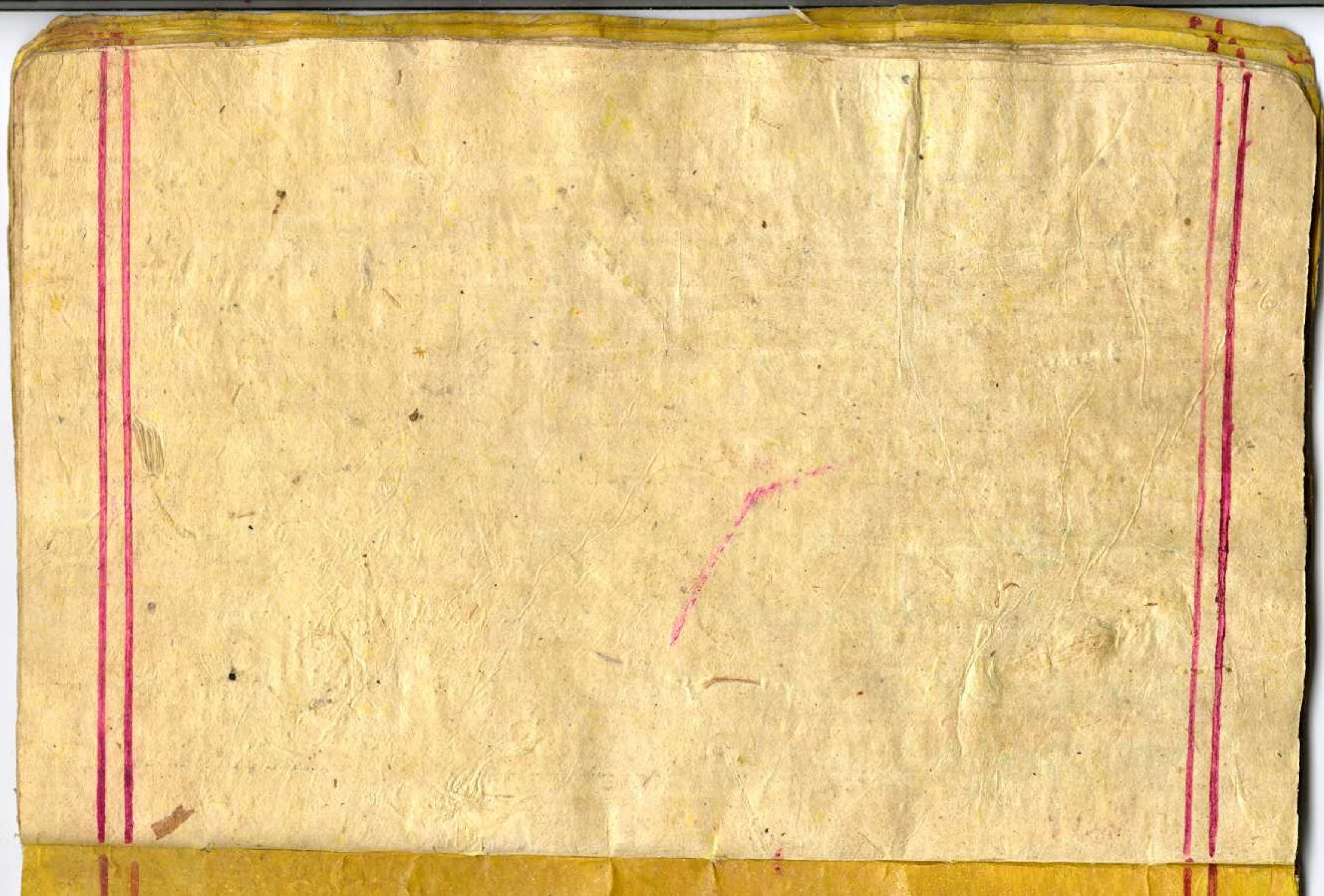
गोत्राणां मस्मन्मातृपितामहिप्रपितामहीनाममुक्तामुक्ता
मुक्तदेवीनां नान्दीमुखीनां तथाः अमुक्तगोत्राणां मस्मत्पि
तृपि महप्रपितामहानाममुक्तामुक्तामुक्तशर्मणां नान्दीमु
खीनां तथाः अमुक्तगोत्राणां मस्मन्मातामहप्रमातामहवृद्ध
प्रमातामहानाममुक्तामुक्तामुक्तशर्मणां नान्दीमुखानां श्रा
द्धसंवन्धिभ्यो विश्वेभ्यो देवेभ्यो वसुसन्त्यसज्जकेभ्यः इदमा-
मान्नसज्जलं सोपस्करं वो नमः पुनः पृथिविर्जने पात्रमित्यादि
पूर्ववत् अद्यामुक्तगोत्राभ्योऽस्मन्मातृपितामहीप्रपिता-
महीभ्यो मुक्तामुक्तामुक्तदेवीभ्यो वसुरुद्रादिभ्यस्वरूपाभ्यः

नान्दीमुखीभ्यः तथा अमुकगोत्रेभ्योऽस्मत्पितृपितामहप्रपि
तामहेभ्यो मुकामुका मुकशर्मभ्यो वसुरुद्रादिभ्यस्वर्भ्यो
नान्दीमुखेभ्यः तथा अमुकगोत्रेभ्योऽस्मन्मातामहप्रमा
तामहवृद्धप्रमातामहेभ्यो मुकामुकशर्मभ्यो वसुरुद्रादि
भ्यस्वर्भ्यः नान्दीमुखेभ्यः इदमात्मानं सजलं सोपह
रं वोनमः ॥ ततो मधुवातेति अक्षहीनं कृपाहीनं विद्भीहीनं
च यद्भवेत् ॥ तत्सर्वमच्छिद्रमस्तु भास्करस्य प्रसादतः ॥ ॐ
नमस्तुभ्यं विरूपाक्ष नमस्तु ते कचक्षुषे ॥ नमः पिनाकहस्ता
यवज्जुहस्ता यवैनमः ॥ इत्यादि च पठेत् ततो दक्षिणादा

नमः॥ अद्यैहामुक्कगोत्राणां मस्मन्मातृपितामहिप्रपिता
महीनाममुक्कामुक्कामुक्कदेवीनां नान्दीमुखीनां तथा अ
मुक्कगोत्राणां मस्मत्पितृपितामहप्रपितामहानाममुक्का
मुक्कामुक्कशर्मणां नान्दीमुखीनां तथा अमुक्कगोत्राणां
मस्मात्मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहानाममुक्कामु-
क्कामुक्कशर्मणां नान्दीमुखीनां आद्वसंवन्धिनां वसुसत्त्व
संज्ञकविश्वेषां देवानां ह्येतैतन्नान्दी आद्वप्रतिष्ठासाद्व
तासिद्ध्यर्थं शशामलककनिष्कयिरागिमिमोदक्षिरां रज
तरवेडं चन्द्रदैवतं यथानामगोत्रेभ्यो अहंसे प्रददे ॥ पुनः

अघामुकगोत्राणामस्मन्मातृपितामहिप्रपितामहीनाममु
कामुकामुकशर्मणो व० रु० आ० स्वरूपाणां नान्दीमुखानां
तथा अमुकगोत्राणामस्मत्पितृपितामहप्रपितामहानाम
मुकामुकामुकशर्मणो व० रु० आ० स्वरूपाणां नान्दीमुखा
नां तथा अमुकगोत्राणामस्मन्मातामहप्रमातामहवृद्ध
प्रमातामहानाममुकामुकामुकशर्मणो व० रु० आ० स्वरू
पाणां नान्दीमुखानां इत्येतन्नाम्नी आद्यप्रतिष्ठार्थं
द्राक्षामलकनिष्कयिणीमिमं दक्षिणं रजतरवरांडं च
न्द्रदैवतं यथानामगोत्रेभ्यो अहं संप्रददे ॥ भूयसि दक्षि

रागादानम्-अथैहामुक्कगोत्राणामित्यादि-कृतेतत्-अथ
करिष्यन्ताणामुक्ककर्माङ्गभूतमातृकापूजापूर्वकनान्दी
आङ्गकर्मणःसाङ्गप्रलावाप्तयेनूनातिरिक्तपरिपूर्णाता-
सिध्यर्थेऽसादक्षिणामित्यादि-प्रमादादितिपठेत्-क
र्मेश्वरार्पणंकुर्यादिति शुभम्॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥

अथ शिलापूजाविधिः प्रायश्चित्तगोदानम्: गरुडश प्रा
र्थना शिलापूजनमंत्रः तमालपुष्पप्रतिनेत्रसौम्ये सु-
शीलनीलोत्पलयुगमहस्ते समस्तपाथोनिधि मध्य सं
स्थे श्वेत्समागच्छ वरप्रदेत्त्वम् ॐ भूरसिभूमिरस्पदि
तिरसि विश्वधाया विश्वस्य भुवनस्य स्वर्गः पृथिव्यश्च
पृथिवी-दृष्टि-हृष्टि-पृथिवी माहिर्द-सीः ॥ १ ॥ माता च वसु
धा देवी पिता देवो जनार्दनः त्वमेव शरणं चास्मि सर्वका
ममवाप्नुयान् ॐ अस्मा च मे मृत्तिका च मे गिरयश्च
मे पर्वताश्च मे सिकताश्च मे वनस्पतयश्च मे हिरण्यं

चैमयश्चैमस्यामं चैमलोहं चैमसीसं चैमत्रपु चैमयज्ञेन
ल्यंताम् ॥ २ ॥ तत्र प्रार्थनाः देहल्यां स्थापिता शीला प्ररिष्य
ताग्रहमंडले भोगं च विपुलं देहि पुत्र पोत्रादि वृद्धये
ॐ स्थीरो भव। वीर्यं वृद्धं ॥ आशु भव वाय्वर्वन् पृथु भव
सुषुप्तस्त्वमग्नेः पुरीषवाहनः ॥ ३ ॥ दक्षिणा सकल्पः ॥ अहं
ममदीपकलशगणेशपूजनपूर्वकविवाहाद्वभूतशि
लापूजाकर्तृणाः साद्रतासिध्यर्थं मिमांसादक्षिणां नित्या
दा शुभम् ॥ ६ ॥ ६ ॥ ६ ॥ ६ ॥

अथ अन्यविधिः

ततः आचम्य अपसर्प्य कृत्वा दक्षिणा हस्तेन अग्निं वामहस्तेन
 समिधा सप्रव्य गृहित्वा त्रिवारं परिक्रम्य रमं मंत्रं पठेत् कृत्वा
 सुदुष्पदं रमं जानता वाप्य जानता मृत्युं कालं वा प्राप्नोति प
 चत्वा मागतम् ॥ धर्मं धर्मं समा युक्तं लोभं मोहं समा वृतम्
 देहं सर्वं ज्ञात्वा दिव्या लोकांस्तगच्छतु मुखे अग्निं दद्यात् ॥ २
 ततः सत्येन धृतिं समिधया गृहित्वा दक्षिणां मिमुखं दद्यात्
 दद्यात् ततः अर्धं दग्धे धृतान्तरं समिधं गृह्यन् इति मंत्रेण अस्मा
 त्प्रमथि जातोसि तदर्थं गायत्री पुनः असौ स्वर्गीय लोकाय स्वाहा
 ज्वलन्तु पावव्यः ततः शर्वं दध्वा शोषं भले क्षिपेत् क्रव्यादयुग्मम्
 शीतमंत्रेण ततः स्नात्वा अपसर्प्य कृत्वा दक्षिणां मिमुखेन चित्ता
 यं षट् पिण्डान् दद्यात् शुक्राति लज्जाया दाया ॥ अथ अमुकं गो
 त्रं अमुकं प्रेतं प्रथमं पिण्डं स्थाने द्वादशमवने जन्तुं मया दीयते तवो
 पतिष्ठताम् एवं षट् पिण्डांस्तनं दद्यात् ततः षट् मुक्तिं तपुना गीतुं
 नमिष्यात्वा अथ अमुकं गोत्रं अमुकं प्रेतं मृत्युं स्थाने शर्वं षट् पिण्डं मया

उक्तं पतिष्ठताम् ॥ अथ अमुकं गोत्रं अमुकं प्रेतं मृत्युं स्थाने शर्वं षट् पिण्डं मया दीयते तवोपतिष्ठताम् ॥ अथ अमुकं गोत्रं अमुकं प्रेतं मृत्युं स्थाने शर्वं षट् पिण्डं मया दीयते तवोपतिष्ठताम् ॥

ततः पिण्डं प्रत्यजन् दद्यात् अमुकं गोत्रं अमुकं प्रेतं मृत्युं स्थाने शर्वं षट् पिण्डं मया दीयते तवोपतिष्ठताम् ॥ अथ अमुकं गोत्रं अमुकं प्रेतं मृत्युं स्थाने शर्वं षट् पिण्डं मया दीयते तवोपतिष्ठताम् ॥

प्रातः जलाशयान्तरंगत्वाद्दक्षिरणाभिमुखेन भूपसर्वं कृत्वा शुशान्तिलोदकं गुह्यं
त्वा अद्येह यथानामगोत्रं यथानामप्रेतं द्वितीयदिने वा तृतीयदिने पिण्ड
दानार्थं स्नानार्हं करिष्ये शुशान्तिलहारिख्योपरि धृत्वा अद्येह यथानाम
गोत्रं यथानामप्रेतार्थं द्वितीयदिने वा सचैल स्नानार्हं करिष्ये ततः स्नानं
कृत्वा तिलाञ्जलिदद्यात् अद्येह यथानामगोत्रं यथानामप्रेतं तृतीयदिने वा
प्रथमतिलतोयाञ्जलिपाषाणोपरि मया दीयते त्वोपतिष्ठताम् एवं क्र
मेण द्वितीय तिलतोयाञ्जलि मया दीयते त्वोपतिष्ठताम् तृतीय तिलतो
याञ्जलयः मया दीयन्ते त्वोपतिष्ठन्ताम् ततः पाषाणोपरि जलेन तद्वा
प्रक्षाल्य शुद्धस्थाने पाषाणं स्थापयित्वा ततः छिद्रोरुख्यं वेदिद्वारं निर्माय

5110-1-1

1811

21. 12. 1915

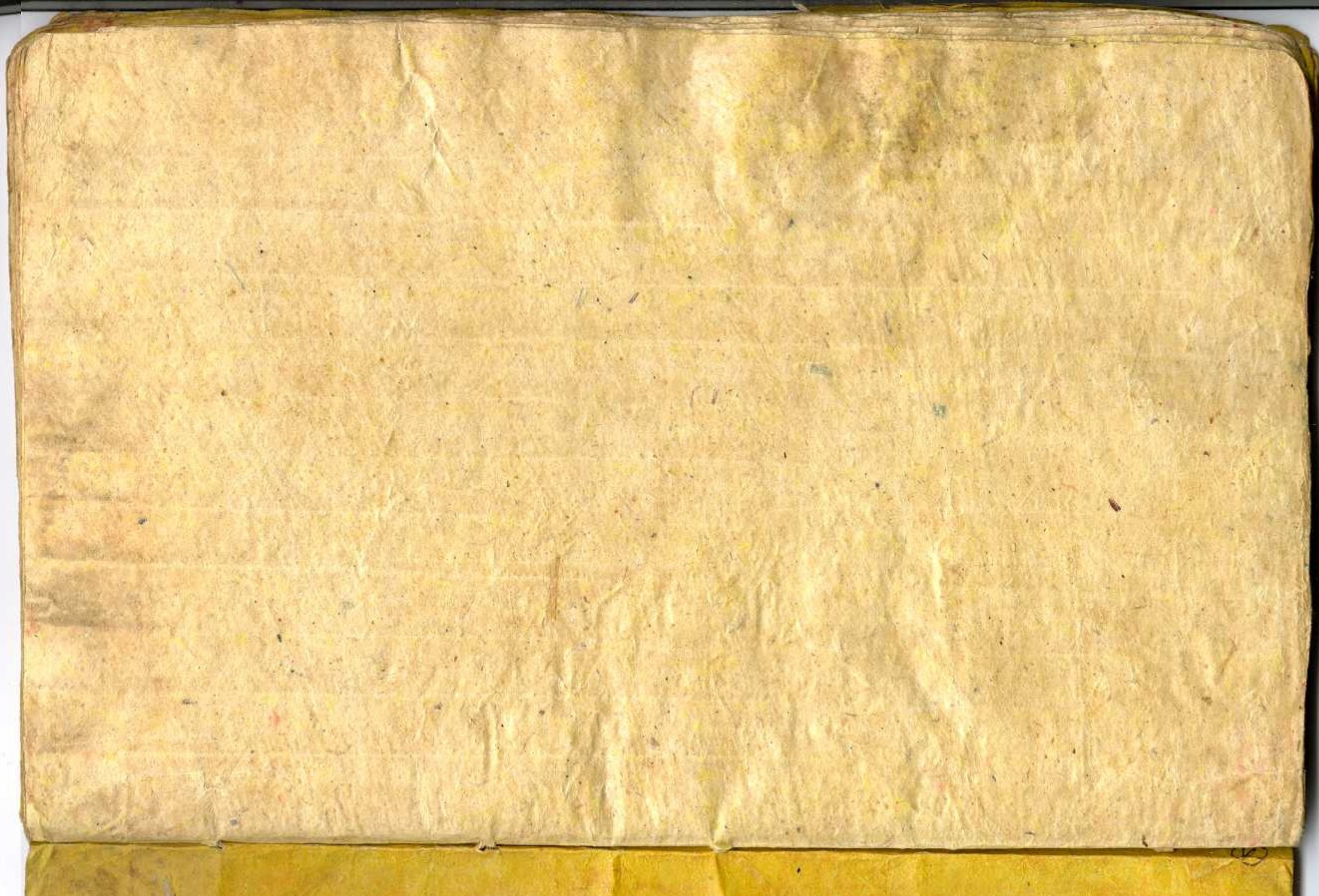
1954-55

1000

Coll. 211

974	ASHA ARCHIVES
PLA. A. 2. No. 16	